

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงนโยบายและกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) รวมทั้งการค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่บุคลากรในสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกเลือกใช้เพื่อดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชน โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากแหล่งจากแหล่งข้อมูล ทั้ง 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลผู้ปฏิบัติงานภายในสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยการใช้การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจงเพื่อการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักจากบุคลากรผู้ปฏิบัติงานภายในสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกจำนวน 2 คน และระดับหัวหน้าฝ่ายผู้ปฏิบัติงานด้านการใช้สื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 3 คน สื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม จำนวน 1 คน สื่อวิทยุกระจายเสียง จำนวน 3 คน และสื่ออินเทอร์เน็ตจำนวน 2 คน
2. ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ หนังสือครบรอบประจำปี ตารางเวลาสำหรับออกอากาศรายการโทรทัศน์ ตารางเวลาสำหรับออกอากาศรายการวิทยุ ตลอดจนเนื้อหาภายในเว็บไซต์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

เกณฑ์ในการกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้ศึกษาได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งบุคลากรในระดับผู้บริหาร และระดับหัวหน้าฝ่าย

ปฏิบัติงานด้านการใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่ออินเทอร์เน็ต ดังนี้

1. ผู้บริหารของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยคัดเลือกผู้บริหารจำนวน 2 คน จากผู้บริหารทั้งหมด 3 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับนโยบายจากผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกมาใช้ในการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 พลโท เกษม อากาศวิภาต รองผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ฝ่ายเทคนิค ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนการควบคุมด้านการออกอากาศทั้งสถานีวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก

1.2 พลตรี อำนวย ทองสุโชติ รองผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ฝ่ายบริหารและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารและประสานนโยบายจากกองทัพบก ไปสู่บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ

2. หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานด้านการใช้สื่อต่าง ๆ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินงานตามกลยุทธ์การใช้การสื่อสารมวลชนให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก ดังนี้

2.1 ผู้บริหารด้านการใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1.1 พันเอก อุทัย แต้มทอง รองหัวหน้าแผนกข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เป็นผู้ควบคุมและบริหารด้านการนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก ทั้งในด้านการคัดเลือกเนื้อหา หรือการกำหนดความระมัดระวังที่จะนำเสนอในแต่ละวัน และกำกับดูแลการนำเสนอข่าวทุกช่วงตั้งแต่ช่วงข่าวเช้า ข่าวสั้นทันข่าว ไปจนถึงข่าวภาคค่ำ

2.1.2 พันเอก ธนาธิป สว่างแสง หัวหน้าแผนกข่าวส่วนภูมิภาค สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เป็นผู้กำกับดูแลทั้งในด้านการคัดเลือกเนื้อหาข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาค ในจังหวัดต่าง ๆ และการนำเสนอข่าวจากศูนย์ข่าวภูมิภาคของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ให้เป็นไปตามนโยบายของสถานี

2.1.3 พันเอก ชัยณภนธ์ อเนกเวียง หัวหน้าฝ่ายตรวจรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เป็นผู้คัดเลือกเนื้อหารายการที่จะนำเสนอผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และกำกับดูแลการนำเสนอรายการโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกให้เป็นไปตามนโยบาย และอยู่กรอบระเบียบในการนำเสนอรายการทั้งตามระเบียบของกองทัพบก และตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเคยปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายรายการซึ่งมี

หน้าที่ในการบริหารการผลิต การจัดผังรายการ และการคัดเลือกรายการที่จะนำเสนอในสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

2.2 ผู้บริหารด้านการใช้สื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม จำนวน 1 คน คือ พันเอก อีรชัย แสนสะสม รองหัวหน้าฝ่ายโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม Thai TV Global Network ซึ่งเป็นผู้รับนโยบาย และกลยุทธ์การดำเนินงานด้านงานด้านโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมจากหัวหน้าฝ่ายโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และกำกับดูแลการดำเนินงานด้านโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมให้เป็นไปตามนโยบาย

2.3 ผู้บริหารด้านการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง จำนวน 3 คน ซึ่งประกอบไปด้วย

2.3.1 พันเอก อรรถพงษ์ ศิริวรรณ หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุกองทัพบก ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการออกอากาศ และการผลิตรายการวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียง กองทัพบก ททบ. เรดิโอ ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก

2.3.2 คุณ นภัสวันต์ กังวารจิตต์ รองหัวหน้าศูนย์ข่าววิทยุกองทัพบก สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพบก ซึ่งเป็นผู้ควบคุมและบริหารการผลิตข่าวต้นชั่วโมงเพื่อนำเสนอในสถานีวิทยุกองทัพบก ททบ. เรดิโอ และวิทยุกระจายเสียงในเครือกองทัพบกทั้งหมด ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก

2.2.3 คุณ จีรศักดิ์ ภัทรสุสุทธิ บรรณาธิการข่าววิทยุต้นชั่วโมง ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกเนื้อหาข่าวเพื่อนำเสนอในสถานีวิทยุกองทัพบก ททบ. เรดิโอ ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก

2.4 ผู้บริหารงานด้านการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 2 คน ดังนี้

2.4.1 พันเอก คณิต บุญโยปัทม์ หัวหน้าศูนย์อินเทอร์เน็ต สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งเป็นผู้ควบคุมระบบสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายในสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ตลอดจนเป็นผู้ควบคุมการสร้าง และการนำเสนอเนื้อหาบนเว็บไซต์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เพื่อใช้เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์

2.4.2 พันเอก อธิชน แสงแก้ว รองหัวหน้าศูนย์อินเทอร์เน็ต สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่งเป็นผู้ควบคุมระบบสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายในสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ตลอดจนเป็นผู้ควบคุมการสร้าง และการนำเสนอเนื้อหาบนเว็บไซต์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เพื่อใช้เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์โดยอิงโครงสร้างปานกลาง (Semi-Structural Interviews) เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) โดยได้กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้ล่วงหน้าโดยอิงจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา และในขณะเดียวกันก็ให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างคำถามได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการศึกษาข้อที่ 1

ในการศึกษานโยบายการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาข้อที่ 1 นั้น ผู้ศึกษาได้วางโครงสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกทั้ง 2 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. พลโท เกษม อากาศวิภาต
2. พลตรี อำนวย ทองสุโชติ

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำถามดังต่อไปนี้

1. นโยบายการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก
2. ที่มาของนโยบายการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์

กองทัพบก

3. ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. กำหนดระยะเวลาในการใช้นโยบายในการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

วัตถุประสงค์ในการศึกษาข้อที่ 2

ในการศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาข้อที่ 2 นั้น ผู้ศึกษาได้วางโครงสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และผู้บริหารงานด้านการใช้การสื่อสารมวลชนในช่องทางต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมภาษณ์ผู้บริหารสื่อวิทยุโทรทัศน์

ในการศึกษาผลกระทบการดำเนินงานด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้ศึกษาได้วางโครงสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก จำนวน 2 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. พลโท เกษม อากาศวิภาต
2. พลตรี อำนวย ทองสุชาติ

และใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. พันเอก อุทัย แต้มทอง
2. พันเอก ธานีป สว่างแสง
3. พันเอก ชัยณภนธ์ อเนกเวียง

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำถามดังต่อไปนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์โทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

2. กลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก
3. ปัจจัยที่มีส่วนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อวิทยุโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

2. การสัมภาษณ์ผู้บริหารสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม

ในการศึกษาผลกระทบการดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้ศึกษาได้วางโครงสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงจำนวน 1 ท่าน คือ พันเอก ชีรชัย แสนสะสม

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำถามดังต่อไปนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

2. กลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

3. ปัจจัยที่มีส่วนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

3. การสัมภาษณ์ผู้บริหารสื่อวิทยุกระจายเสียง

ในการศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้ศึกษาได้วางโครงสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียง จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. พันเอก อรรถพงษ์ ศิริวรรณ
2. คุณ นภัสวันต์ กังวารจิตต์
3. คุณ จิรศักดิ์ กัณฐสุทธิ

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำถามดังต่อไปนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

2. กลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

3. ปัจจัยที่มีส่วนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. การสัมภาษณ์ผู้บริหารสื่ออินเทอร์เน็ต

ในการศึกษากลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่ออินเทอร์เน็ตของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ผู้ศึกษาได้วางโครงสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานด้านสื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 2 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. พันเอก คณิต บุญโยปัทม์
2. พันเอก อธิชน แสงแก้ว

โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำถามดังต่อไปนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่ออินเทอร์เน็ตของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

2. กลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านสื่ออินเทอร์เน็ตของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

3. ปัจจัยที่มีส่วนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่ออินเทอร์เน็ตของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามกลยุทธ์การดำเนินงานด้านสื่อ
อินเทอร์เน็ตของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดที่ใช้
เป็นกรอบในการวิเคราะห์ แล้วเรียบเรียงเสนอผลการศึกษาโดยวิธีบรรยายเพื่อให้ได้คำตอบตาม
วัตถุประสงค์ โดยเรียงลำดับข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 นโยบายการดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์
กองทัพบก

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การดำเนินงานด้านการสื่อสารมวลชนของสถานีวิทยุโทรทัศน์
กองทัพบก